

Meno:

Priezvisko:

Test zo slovenského jazyka a literatúry

HLAVNÉ TESTOVANIE

Monitor 9

2007

Testová forma: A

Kontrolné číslo: 7253

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje ukážky a 30 testových úloh. Každú ukážku si pozorne prečítajte. Na vypracovanie testu máte určený čas 60 minút.

Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom. Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpoveďovom hárku k testu.

Prajeme vám veľa úspechov

01. Po prečítaní nasledujúceho textu označte, ktorou z možností sa začína pásmo postáv.

Po návrate do Žiliny vymienil som si teda, že už nebudem chodiť do krajov obzerať hory, ale že zostanem pracovať na pôle. Veď i tam sa našla robota pre mňa. Vo voľnom čase po práci zamýšľal som si postaviť domček.

- Neuveriteľná vec, že prichodíš, Peter! - vykrikol ujček, keď ma zočil a ujčinka sa mi hodila okolo hrdla.

- Dom by som si chcel postaviť na starootcovskom, - priznávam sa hneď po zvitání.

- Veru sa ti i patrí, - povedali obaja naraz. Našiel som v nich oporu.

(Margita Figuli: Tri gaštanové kone)

- A** Po návrate do Žiliny vymienil som si teda,...
- B** Neuveriteľná vec, že prichodíš Peter!
- C** Dom by som si chcel postaviť na starootcovskom,...
- D** Našiel som v nich oporu.

02. Určte slohový útvar nasledujúcej ukážky:

Pozývame Vás na slávnostnú akadémiu, ktorá sa uskutoční dňa 25. júna 2007 o 17.00 hod. vo vestibule školy pri príležitosti 20. výročia jej vzniku. S pestrým kultúrnym programom sa Vám predstavia žiaci všetkých ročníkov.

Tešíme sa na Vašu účasť.

- A** správa
- B** pozvánka
- C** inzerát
- D** rozprávanie

03. Pomenujte krátky literárny žáner:

To, čím sme si celkom istí, nikdy nie je pravda. (Oscar Wilde)

- A** aforizmus
- B** anekdota
- C** epigram
- D** epizeuxa

04. Aký druh rýmu použil autor v nasledujúcej ukážke?

Tak podvedome hľadá azyl
syn, produkt našej réžie.
Sme hrdí, že sa nepokazil.
Veríme, že to prežije.

(Ján Štrasser: O synovi)

- A** združený
- B** obkročný
- C** striedavý
- D** prerývaný

05. Určte, v ktorej z možností sú uvedené iba spisovné slová a spojenia slov.

- A** krb, pečiatka, v priebehu hodiny, hudba k tancu a pohode
- B** kozub, pečiatka, v priebehu hodiny, hudba do tanca a na pohodu
- C** krb, pečiatka, behom hodiny, hudba k tancu a pohode
- D** kozub, razítko, behom hodiny, hudba do tanca a na pohodu

06. V ktorej z viet je použitá nesprávna predložková väzba?

- A** Má predpoklady pre túto činnosť.
- B** Išiel do obchodu po chlieb.
- C** Pre chorobu nemohol prísť.
- D** Myslím, že na začiatok to stačí.

07. V ktorej skupine slov sú všetky slová napísané pravopisne správne?

- A** sympatický, antibiotikum, gymnastika, vírus
- B** epicentrum, pyramída, gytara, expedícia
- C** bižutéria, dynastia, simfónia, klimatizácia
- D** filatelista, epidémia, diskretný, psychika

08. Ktorý zo zápisov priamej reči je správny?

- A** „Opakujem si pravopis,“ povedal Ferko „a potom pomôžem sestre.“
- B** „Opakujem si pravopis“ povedal Ferko „a potom pomôžem sestre.“
- C** „Opakujem si pravopis,“ povedal Ferko, „a potom pomôžem sestre.“
- D** „Opakujem si pravopis.“ Povedal Ferko, „a potom pomôžem sestre.“

09. V ktorej z možností je správne vysvetlená nasledujúca veta?

Mal nabrúsený jazyk.

- A** Bol málo zhovorčivý.
- B** Nevedel sa vyjadrovať.
- C** Bol veľmi priateľský.
- D** Bol hádavý, hašterivý.

10. Vyberte možnosť, v ktorej sú chýbajúce hlásky uvedené v správnom poradí.

So Zuzk-n-mi znám- m- sme prechádzal- popri št-hl-ch čul-ch psoch.

- A** i, y, y, y, y, í, i, ý
- B** i, ý, y, i, i, í, y, ý
- C** y, ý, y, i, i, í, y, ý
- D** i, ý, i, y, y, ý, i, y

11. V ktorej z viet sa nachádza častica?

- A** Prišli aj jedni, aj druhí.
- B** Aj úsmev mu preletel tvárou.
- C** Ak chceš, pomôžem ti.
- D** Okrem detí sa stará o rodičov.

12. V ktorej skupine slov sú správne uvedené tvary podstatných mien v zátvorkách?

(Model) rodinných domov sú s komfortne riešeným podkrovím a strechou. V (interiér) záleží na každom (detail). Návštevníci obdivujú (luster) a pastelové farby stien.

- A** modely, interiéri, detaile, lustre
- B** modeli, interiére, detaili, lustry
- C** modele, interiéri, detaili, lustre
- D** modely, interiére, detaile, lustry

13. Ktoré pomnožné podstatné mená sa skloňujú podľa rovnakého skloňovacieho vzoru?

- A** dverami, Vianoc, kúpele, novinám
- B** hrabieli, Tlmače, nohavíc, dostihov
- C** husle, nožníc, kachliach, saní
- D** ústam, (o) Lukovištiach, okuliare, v Kútoch

14. V ktorej z uvedených možností sú všetky slová a slovné spojenia napísané správne?

- A** Slovenská akadémia vied, Šafárikova ulica, slovenský občan, úrad vlády Slovenskej republiky, hrad Červený kameň
- B** Slovenská akadémia vied, Šafárikova Ulica, Slovenský občan, Úrad vlády Slovenskej republiky, hrad Červený Kameň
- C** Slovenská Akadémia Vied, Šafárikova ulica, Slovenský občan, úrad vlády Slovenskej republiky, hrad Červený kameň
- D** Slovenská akadémia vied, Šafárikova ulica, slovenský občan, Úrad vlády Slovenskej republiky, hrad Červený Kameň

15. V ktorej z možností sú uvedené všetky slová pravopisne správne?

- A** rizoto, risk, skriňa, zamykať, vítať, vidieť
- B** vídať, sikať, mýlka, sinavý, zívnuť, príbytok
- C** siláž, mykať, pilier, rína, zývať, vífaz
- D** bystrina, zízať, sýkať, zisk, syčať, zvyšok

Ukážka 1

Bratislavský hrad

Bratislavský hrad je postavený na starom slovanskom hradisku z 9. storočia. Pod menom Pressalauspruch sa prvý raz písomne spomína v roku 907. Po zániku Veľkej Moravy sa stal pohraničným hradom ranofeudálneho uhorského štátu. V prvej polovici 15. storočia dal hrad úplne prestavať kráľ Žigmund v súvislosti s opevňovaním západných hraníc Uhorska proti husitom.

Vtedy vybudovali rozsiahly dvojposchodový gotický palác, ktorý bol obklopený priekopou a moderným opevnením. V prvej polovici 17. storočia, keď patrilo hradu Pálffyovcom, vybudovali tretie poschodie a dostavali dve nové veže. Ďalšie rozsiahle prestavby v druhej polovici 18. storočia vytvorili z hradu veľké reprezentačné sídlo uhorského miestodržiteľa. Po prenese ústredných úradov do Budína zriadil Jozef II. na hrade generálny seminár. V ňom študoval aj prvý kodifikátor spisovnej slovenčiny Anton Bernolák. Požiar, ktorý tu v roku 1811 vypukol, premenil celý objekt na ruiny. Po niekoľkých márných snahách o jeho obnovu mu vrátila nový život a kultúrne poslanie až veľká rekonštrukcia v roku 1953.

Hrad je dnes sídlom Slovenského národného múzea s historickou a hudobnou expozíciou.

www.skonline.sk - upravené

16. Čo vyplýva z textu ukážky 1?

- A** Bratislavský hrad sa stal po zániku Veľkej Moravy pohraničným hradom ranofeudálneho veľkomoravského štátu.
- B** V 17. storočí bolo vybudované tretie poschodie a boli dostavané tri nové veže.
- C** Podstatná architektonická úprava hradu bola zrealizovaná za vlády Jozefa II.
- D** V roku 1953 sa uskutočnila veľká obnova hradu.

17. V ktorej z možností je podľa zloženia správne určená podčiarknutá veta z ukážky 1?

- A** jednoduché priraďovacie súvetie
- B** jednoduché podradovacie súvetie
- C** jednoduchá veta s prístavkom
- D** zložené súvetie

18. V ktorej z možností sú číslovky 1953 a II. (v spojení Jozef II.) z ukážky 1 správne napísané slovom?

- A** tisíc deväťsto päťdesiattri, druhý
- B** tisíc deväťsto päťdesiattri, Druhý
- C** tisíc deväťsto päťdesiattri, druhý
- D** tisíc deväťsto päťdesiattri, Druhý

19. V ktorej z možností je správne určená nasledujúca veta z ukážky 1?

Pod menom Pressalauspruch sa prvý raz písomne spomína v roku 907.

- A** jednoduchá, dvojčlenná neúplná, oznamovacia
- B** jednoduchá, dvojčlenná úplná, oznamovacia
- C** jednoduchá, jednočlenná neslovesná, oznamovacia
- D** jednoduchá, jednočlenná slovesná, oznamovacia

20. V ktorej z možností je správne určené slovo *husitom* z 1. odseku ukážky 1?

- A** všeobecné podstatné meno, inštrumentál, jednotné číslo, vzor hrdina
- B** všeobecné podstatné meno, inštrumentál, jednotné číslo, vzor chlap
- C** konkrétne podstatné meno, datív, množné číslo, vzor hrdina
- D** abstraktné podstatné meno, datív, množné číslo, vzor chlap

Ukážka 2

Každá sezóna mojej kariéry pestúanky sa začínala kolom prijímacích pohovorov, ktoré sa navzájom tak podobali, až som často rozmýšľala, či všetkým matkám niekto nepodstrčil tajnú príručku Rodičovského spolku.

Orechovým drevom obložený výťah ma pomaly vynáša ako vedro v studni k potenciálnej solventnosti. Keď sa blíži k poschodiu, kde máme dohodnuté stretnutie, zhlboka sa nadýchnem. Dvere výťahu sa otvoria a ja vstupujem do malého vestibulu, odkiaľ sa vchádza do bytov. Na poschodí bývajú väčšinou dva. Stlačím zvonček. Pestúankina realita: matka odo mňa vždy očakáva, že zazvoním, aj keď vrátnik z prízemnia ju informoval o mojom príchode a ona už pravdepodobne stojí za dverami. Možno tam stojí, odkedy sme spolu telefonovali.

Matka je vždy drobnej postavy, s rovnými, riedkymi vlasmi. Vždy má na sebe drahé kaki nohavice, pruhované tričko a biely sveter. Počas siedmich rokov a mnohých prijímacích pohovorov sa toto oblečenie, hovoriace Ja som matka, v nenútených nohaviciach, ale naháňajúce strach vo svojich stodolárových topánkach, vôbec nezmenilo.

(Emma McLaughlinová, Nicola Krausová: Denník pestúanky)

21. Čo vyplýva z ukážky 2?

- A** Matka má vždy na sebe drahé kaki nohavice, pruhované tričko a hnedý sveter.
- B** Oblečenie matky sa pestúanke veľmi páči, a preto sa aj ona tak bude obliekať.
- C** Každá návšteva v rodinách je veľmi podobná a pestúanku už nič neprekvapí.
- D** Pestúanka sa nevie dočkať, kedy ju výťah vyvezie na piate poschodie.

22. Ktoré slovo z ukážky 2 je nesprávne vysvetlené?

- A** *kariéra* - úspešný postup v zamestnaní
- B** *solventnosť* - schopnosť platiť
- C** *realita* - skutočnosť
- D** *kaki* - červený

23. Ktoré z tvrdení vzťahujúcich sa k ukážke 2 je pravdivé?

- A** V poslednom odseku ukážky sa uplatňuje opisný slohový postup.
- B** V ukážke sa uplatňuje „on“ rozprávanie.
- C** V ukážke sa nachádza viac dialógov.
- D** Ukážku zaraďujeme k výkladovému slohovému postupu.

24. Ku ktorému literárnemu žánru by ste zaradili ukážku 2?

- A** detektívna poviedka
- B** denník
- C** báj
- D** legenda

25. V ktorej z možností sú správne určené vetné členy nasledujúcej vety?

Matkám niekto podstrčil tajnú príručku Rodičovského spolku.

- A** nepriamy predmet, podmet, prísudok, zhodný prívlastok, priamy predmet, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok
- B** priamy predmet, podmet, prísudok, zhodný prívlastok, nepriamy predmet, zhodný prívlastok, nepriamy predmet
- C** nezhodný prívlastok, priamy predmet, prísudok, zhodný prívlastok, priamy predmet, zhodný prívlastok, priamy predmet
- D** nepriamy predmet, podmet, prísudok, zhodný prívlastok, priamy predmet, nezhodný prívlastok, nepriamy predmet

Ukážka 3

Milan Rúfus: Márnivá jeseň

Po prstoch sa kradne dáždik tichý.
Súka nebo tenko pradivá.
Vyzlečená vetrom z dávnej pýchy
ošumela jeseň márnivá.

Do halúz jak vetčný popol leta
zosypala listy hrdých krás.
O päšť vrškov hlavou podopretá
trpezlivo čaká na svoj čas.

Hotová tú slávu chvíľou každou
oželieť jak lúbošť nevernú.
Chrípľym hláskom padajúcich dažďov
pesničku si spieva večernú.

A na lúke na zhrbených trávach
zahulákal kaviiek čierny zbor.
Sedí hmla jak sliepka popolavá
na krdlíku učupených hôr.

Mokrou dľaňou hladiac pusté brehy
z polospánku riečka hovorí:
Sniežik, príd. A plný múdrej nehy
zakry stud tej nahej pokory!

Vysvetlivka: kaviiek - kavka

26. Do ktorej skupiny slov v rámci členenia slovnej zásoby patrí slovo *stud* z ukážky 3?

- A** nárečové
- B** hovorové
- C** archaizmy
- D** knižné

27. Ktoré tvrdenie platí pre slovesný vid nasledujúcich slovies básne?

zosypala, čaká, oželieť, zahulákal

- A** dokonavý, nedokonavý, dokonavý, dokonavý
- B** dokonavý, nedokonavý, dokonavý, nedokonavý
- C** dokonavý, nedokonavý, nedokonavý, dokonavý
- D** nedokonavý, dokonavý, dokonavý, dokonavý

28. Ktoré z uvedených tvrdení nevystihuje myšlienky ukážky 3?

- A** Je sychravé a hmlisté počasie
- B** Pofukuje, duje vietor.
- C** Vtáky odleteli do teplých krajín.
- D** Opadali listy zo stromov.

29. K akému literárnemu druhu patrí ukážka 3?

- A** báseň
- B** pieseň
- C** lyrika
- D** epika

30. Akým umeleckým jazykovým prostriedkom je podčiarknuté slovné spojenie v ukážke 3?

- A** metonymia
- B** personifikácia
- C** epiteton
- D** prirovnanie

Koniec testu

SJ do vrečka

www.slovincina.vselico.com